

KNEEDWEZENS

Van Judith Herzberg verschenen bij De Harmonie:

poëzie

Vliegen (1970)
27 Liefdesliedjes (1971)
Zoals (1992)
Wat zij wilde schilderen (1996)
Bijvangst (1999)
Staalkaart (2001)
Soms vaak (2004)
Het vrolijk (2008)
Klaagliedjes (2011)
Liever brieven (2013)
111 Hopla's (2014)
Vormen van gekte (2019)
100% Hopla's (2021)
Sneller langzaam (2022)
Bijna 90 Hopla's (2024)

toneelteksten

Dat het 's ochtends ochtend wordt (1974)
En/of (ism Toneelgroep BAAL, Frascati, 1985)
De kleine zeemeermin (1986)
Teksten voor toneel en film (ism ITFB, 1991)
Leedvermaak/Rijgdraad/Simon (ism ITFB, 2002)
Negentien toneelstukken (ism ITFB, 2005)
Leedvermaak trilogie (2020)
± 8 Speelse stukken (2021)

anders

Charlotte (proza, 1981)
Het vertelde (cd, 1997)
Laika (kinderboek, ism P. Verrept, 2001)
Weet je wat ik ook nooit weet (doosje, 2003)
Zijtak (cd, 2007)
Er was er eens en er was er eens niet (proza, 2016)
Jo (2023)

JUDITH HERZBERG

Kneedwezens

Uitgeverij De Harmonie – Amsterdam

PIEN:

Een kar vol kommer dacht ik toen ik met die hele troep in het zand bleef steken. Ja want als je dan bedenkt wat er in al die hoofdjes omgaat! Zoveel verdriet! Stuk voor stuk het gevoel dat ze niet genoeg plaats hebben, dat de ander meer cadeautjes heeft gekregen, en angst! angst! angst! Voor van alles en nog wat. De een voor wezens van een andere planeet, de ander voor kneedwezens, Sara'tje voor tijgers en leeuwen.

RIET:

Kneedwezens?

PIEN:

Ja dat heeft Rivka. Kneedwezens. Van klei of zo zeker. Ik weet het niet. Maar ze is er als de dood voor. Gillend 's nachts wakker worden en zo.

— Uit *Leedvermaak*, scène 18

ACHT

Zie maar wat wij gaande weg verzamelen;
albums vol ogenblikken, foto's, gedroogde
en al weer verschoten bladeren
omdat het eens leek of de Noordse zon beloofde
de gloed van het moment er op te laten.

Met de trek naar vroeger
en het tij naar later
waren wij, waren wij?
te bang voor verandering
om naar wolken te kijken.

Leg dan de schelpen op de kast
en stof ze af
tot ze aan geen strand meer doen denken.

Een liefde die vervliegt?
Brieven in de la
poppen zich langzaam
tot geheimschrift om.

Maar wij bestaan
in plaats van niet.
Mijn kleine zoon kijkt naar zijn handen
en ziet niet dat hij verandert.

BRUILOFT

Heel even maar
van puur geluk
vergeten ja heel even
om excellent te zijn.

Het was verkeerd
het is verkeerd.

Maar is er
achteraf
niet één geweest
geen dames
en geen heren

die toch
alsnog
heel hartelijk
feliciteerden?

*Bruiloft in coronatijd:
22 augustus 2020*

Voor Rob

Nu zit ik met die halve vogel in zijn halve kooi –
aan één kant nog wel tamelijk mooi
maar praat me niet van de andere.
En dan de kat.
Ik wou dat ik je raad nooit aangenomen had.
Hoewel. Ook tweestrijd
nam een eind. Ik kijk je ene helft aan
met één oog; halfslachtigheid?
Maar dan nu zonder spijt.

DE HOOP EN

Er gaat een hoop veranderen
werd ons beloofd.
Zelfs de hoop zelf.
Hoop, schuchtere broer van moed.

Ze slaan zich samen
er doorheen, dat moet.
Kijk zelf maar hoe.
Bij dreiging weigeren.

Vreemd
kijken vrouwen
om zich heen.

DRIEMAAL LIED UIT VROUW OF VOS

LIED I

De pijn van afscheid wordt niet kleiner
maar neemt toe. Ik laat je gaan, ik weet
niet hoe ik het moet overleven maar zal je nu
je vrijheid geven, ga waarheen je gaan
moet, over evenaar of verder, gevaar
van roofdieren trotseer je, ik zit met mijn
menselijk ontzag voor vossendrang
en voor je moed. De pijn van afscheid
wordt niet kleiner maar neemt toe.

LIED II

Hij voedt zich
net als ik, voortaan
met schillen
en met kikkerdril
hij wil zo goed
of kwaad het vos-
bestaan benaderen.
Hij heeft zijn baard
al laten staan
zijn schoenen
uitgedaan.
Tot bloedens toe
knieën en tere
voeten aan brand-
netel en braam-
sliert opengehaald.
Dat went wel
denkt hij echt.